

פני הדים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל
סביב שולחן השבת

גליון פרשת "האזינו"

להצטרפות לקבוצות הוואטסאפ של הננו:

קבוצה 4

קבוצה 3

נחשט חלאה

לאתר הננו לחצו כאן
או סרקו את הקוד

פרשת "האזינו"

פניני היים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

בינו שנות דר ודר

ייסודו הינם יהודים, אף-על-פי ששיעורם של היהודים מתוך כלל האנושות הוא פחות מרבע אחוז. גם המהפכנים, בכל תחומי המדע השונים בדור האחרון הם יהודים. בכל מקום ובכל פינה בולט באופן מיוחד הכישרון היהודי.

(ג) מישור ההשפעה. כפי שכבר אמרנו, לעומת האנושות כולה, עם ישראל הינו עם קטנטן, אך חרף כמותו המספרית המזערית, הוא הצליח להשפיע על האנושות כולה. אחת הדוגמאות הבולטות הינה ספר התנ"ך, אשר נדפס בכל שפה אפשרית, ונפוץ בכל פינה נידחת בעולם. בהשראתו נוסחו תפיסות עולם בין-לאומיות ומתוכו צמחו הדתות המונותאיסטיות הגדולות, אשר חוללו מהפכות כבירות בעולם כולו.

אם כן, כאשר אנו מקיימים את "זכר ימות עולם בינו שנות דר ודר", מתגלה העם המיוחד שבין העמים כולם, עם ישראל.

אך מהו עניינו של העם הזה? מהו ייעודו? לשם מענה על שאלה זו ממשיכה התורה: "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" - המסורת הישראלית, התורה והנבואה, מגלים לנו את משמעות ייחודה של האומה הישראלית.

לעם ישראל יש ייעוד גדול - לגלות את האמת האלוקית בעולם, לגלות את הטוב האלוקי בעולם,

את השלום האמיתי לעמים כולם, ולהביא את הטוב והאור האמיתי לכל האנושות כולה. על-מנת שייעוד זה יוכל להתקיים בשלמות, על עם ישראל לחיות בארצו כעם ריבוני, ולהתנהל שם על-פי תורה ומצוותיה.

בדורנו זכינו וחזרנו לארצנו, זכינו לתקומתה של מדינת ישראל, וכל זאת על-מנת למלא את הייעוד הגדול שהוטל עלינו על-ידי ההשגחה הא-לוהית. לפנינו עוד דרך ארוכה, אך עלינו להתמלא בכוחות, ולדעת שאנו נמצאים בעיצומו של תהליך, שבוודאי ילך ויתקדם לקראת הגשמתו השלימה. **עלינו לפעול על-מנת להביא להגשמתה המלאה של תפילת הימים הנוראים - "לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמך".** מתוך כך נזכה, ובקרוב ממש - "כל הרשעה כולה כעשן תכלה... וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו: 'ד' אלוהי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה'".

שירת "האזינו" הינה פרשייה מיוחדת במינה, המקפלת בתוכה את כל תולדות ישראל - מראשית ועד אחרית, וכך מהווה את תמצית ההיסטוריה של עם ישראל - מהגאולה הראשונה ועד הגאולה האחרונה, אשר בתהליכה אנו זוכים לחיות.

ברצוננו להתמקד באחד הפסוקים הראשונים של השירה (ל"ב, ז'): "זכר ימות עולם בינו שנות דר ודר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך". התורה קוראת לנו לא לשפוט את המציאות על-פי ה"כאן ועכשיו", אלא להתבונן עליה בהסתכלות כללית, בפרספקטיבה רחבה.

כאשר אנו מתבוננים בימות עולם, בהיסטוריה האנושית, בשנות דור ודור, מתגלה לנו ענינו הפלא הגדול ביותר בתולדות האנושות: עם ישראל, אשר ייחודו מתבטא בשלושה מישורים -

(א) מישור הקיום. קיומו של עם-ישראל הינו על-טבעי ממש. בהיסטוריה האנושית כל עם חי תקופה מסוימת, ולאחר מכן הוא יורד מעל במת ההיסטוריה. **עמים מתים כפי שבני-אדם מתים.** זכורות לנו אימפריות שלמות ששלטו על חלקים נרחבים של העולם, וכיום לא נותר מהן כל זכר - האימפריה הרומאית האדירה,

האימפריה היוונית, האימפריה המצרית, כולן נעלמו כלא היו. **לעומת כל אלו, ניצב עם קטנטן, שבמשך הדורות עשו הכל כדי להשמיד אותו - גזירות ורדיפות, צרות וייסורים, שחיטות ופוגרומים, ולמרות כל זאת עם ישראל חי!** זהו פלא הקיום של עם ישראל. בדרך הטבע עם ישראל כבר מזמן היה צריך לעבור מהעולם, אך לא די שהוא ממשיך להתקיים, אלא שבדור בו אנו חיים הוא גם חזר אל ארצו וזכה לתקומה מחודשת.

(ב) מישור הכישרון. הכישרון היהודי

המיוחד בולט בכל הדורות - החל מהנביאים, דרך כל הדורות כולם. ניתן להדגים את הדבר באמצעות 'פרס נובל', שנחשב לפרס האנושי הכלל-עולמי היוקרתי ביותר. כרבע ממקבלי פרס נובל מאז

פניני היים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

צמצום לימודי הקודש בישיבות התיכוניות?

ש חבר שלי לומד בישיבה תיכונית שלימודי הקודש בה עמוסים מאוד, עד כדי כך שחבר שלי הגיע למצב שהוא ממש שונא ללמוד גמרא, ואני מכיר עוד שמרגישים כמותו.

אומנם ישנם יחידי סגולה שמצליחים בדרך זו, אך האם לא נכון יותר להקנות את הלימוד לתלמידים טיפין טיפין ולא לכפות עליהם שעות מרובות של לימוד כבר מגיל צעיר יחסית, בכיתות ז-ח?

כשמבינים שערכה של התורה גדול ועצום, מוכנים להתאמץ, ואף שמחים להתאמץ ולהתייגע, כי מבינים שמדובר במשהו גדול. אולם, אם היחס לתורה אינו כזה, ממילא רואים בלימוד רק עמל וסבל.

ברוב מקצועות הלימוד התלמיד מכיר בערך הלימוד וחשיבותו, אפילו ברובד הבסיסי ביותר. לדוגמה, תלמיד יודע שעליו ללמוד מתמטיקה, כי אם לא ילמד מתמטיקה כמו שצריך, לא תהיה לו תעודת בגרות, וכשירצה אחר כך ללמוד מקצוע כלשהו, תהיה לו בעיה. הוא יודע מה התועלת שתצמח לו מהלימוד, ולכן הוא מוכן להשקיע למענו.

כשמבינים שערכה של התורה גדול ועצום, מוכנים להתאמץ, ואף שמחים להתאמץ ולהתייגע, כי מבינים שמדובר במשהו גדול.

וכי כל נער אוהב מתמטיקה? האם ההשקעה במקצוע הזה נובעת מאהבה אליו? איני חושב כך. ובכל זאת ישנם לא מעט תלמידים המוכנים להשקיע ולהתאמץ, כי הם רוצים להצליח, מכיוון שהם מבינים שיש להם צורך בכך, ולכן זה חשוב להם.

לצערנו, לא כך הדבר בלימוד תורה. התלמיד תוהה בין לבין עצמו מה החשיבות בלימוד הזה, איך הלימוד הזה יועיל לו בחיים, האם יחסר לו משהו אם לא ישקיע בלימוד הזה, בשביל מה בכלל ללמוד... ואם התלמיד אינו יודע מה הערך בלימוד שלו - למה באמת שילמד ויהיה מוכן להשקיע? למה שיוותר על דברים מושכים יותר בחיים בשביל לימוד שהוא אינו מבין כלל את ערכו ועניינו?

המשך בעמוד הבא >

ת אכן, בעיה זו קיימת, ואי אפשר להתעלם ממנה. השאלה היא מה **שורש הבעיה**, תמיד צריך **לחפש את השורש**.

אני מכיר מקום חינוך שלומדים בו תלמידים בגיל תיכון אך ורק תורה, בלי מקצועות חול בכלל, וסדר היום שלהם הוא פחות או יותר כמו בישיבה **גבוהה**, כמובן, בהתאם לרמת התלמידים. לכאורה, היינו מצפים שמלבד "יחידי סגולה", רוב התלמידים שם ישנאו את לימוד הקודש. אולם, לא רק שהם אינם שונאים את לימודי הקודש, כי אם אדרבה, יש להם אהבה ללימוד, והם לומדים בשמחה ובהתלהבות גדולה, ממש נהנים בלימודם!

אלו תלמידים בני אותו גיל, איך הם מסוגלים ללמוד שעות רבות כל כך? ולא מדובר שם על עילויים "יחידי סגולה", לא כל אחד שם הוא עילוי. איך ייתכן שאלו שונאים - ואלו אוהבים? אני בעצמי ביקרתי בישיבה כזאת, העברתי שם שיעור, ילדים ישבו לפניי, בגיל תיכון, ונהייתי מאוד לראות את השמחה וההתלהבות שלהם בלימוד.

אני חושב שהשורש הוא **היחס לתורה**. אם מחונכים ליחס אמיתי לתורה, אם מרגישים "כִּי טוֹב סִפְרָה מִסֵּחַר כֶּסֶף, וּמִחְרוֹץ תְּבוּאָתָהּ", אם מבינים ש"יִקְרָה הָיָא מִפְּנִינִים, וְכָל חֶפְצֵיךְ לֹא יִשּׁוּ בָהּ" (משלי ג, יד-טו), ממילא אומרים בפה מלא (תהלים קיט, צו): "מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרָתְךָ! כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחִתִּי".

פניני חיים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

צמצום לימודי הקודש בישיבות התיכוניות? המשך

וזו דוגמה מבחור מבוגר, מעל גיל תיכון! כל בחור שמגיע לישיבה גבוהה רוצה בלימוד, איש הרי אינו מכריח אותו לשבת וללמוד בישיבה. ובכל זאת, אם אדם יודע להעריך את הלימוד, יש לו מוטיבציה, הוא עושה מאמצים, והוא גם שמח בלימוד ובתוצאות שלו.

כבר ראיתי בחורים שלא זכו לכישרונות מיוחדים כל כך בלימוד, ואי אפשר להגדירם "יחיד סגולה" ועילויים, אך הם למדו בעוצמה והצלחו - ולעומתם ראיתי כאלה מוכשרים שבזבזו את זמנם. תלוי מאוד כמה אדם מעריך את מה שהוא עוסק בו.

במקצועות החול לא עקרוני כל כך אם יאהב אדם את הלימוד, די שיכיר בערך שלהם ויהיה מוכן להשקיע בהם. אך לא כך בלימוד תורה. את התורה אדם צריך להעריך ולהאזין, וממילא ישקיע בלימודה.

אולם, כיצד מקנים את היחס הנכון לתורה? איך מביאים לאהבת הלימוד? זאת נשאר לפעם הבאה.

אם נקודת המוצא היא חוסר הבנה בסיסי בערך לימוד התורה, ממילא מוצדקת השאלה: בשביל מה צריך להכביד עלינו כל כך הרבה שעות בלימוד תורה? מי צריך את זה? - הכול תלוי בנקודת המוצא של התלמיד.

המוטיבציה להשקיע במשהו מתחילה כשאני מבין את הערך שלו. זה אמור אגב בכל דבר. וכי השירות בצה"ל אינו כך? מי שיודע מה ערכו של צה"ל - יש לו מוטיבציה, ומי שלא - מחפש כל דרך להתחמק. בכל דבר זה כך.

כדי לפתור בעיה מסוימת יש הכרח להבין את שורשה של הבעיה. אם הפתרונות לא יגעו בשורש הבעיה, הם לעולם לא יוכלו לעקור אותה ולהתגבר עליה.

היה אצלנו בחור בישיבה הגבוהה, שבלשון עדינה, לא הצטיין כל כך בלימוד... אחרי שסיים אצלנו בישיבה, הלך ללמוד באוניברסיטה. ואני זוכר, בין הדברים שלמד, היה מקצוע ששמו "סטטיסטיקה". הוא בא פעם לבקר בישיבה, שאלתי אותו לשלומי, האם הוא מסתדר בלימודיו, וכן הלאה. הוא ענה שטוב לו מאוד בלימודיו, הוא מצליח מאוד, ומגיע לציונים טובים.

שאלתי את עצמי: אותו בחור היה בישיבה ולא למד כל כך, מה השתנה פתאום? רמת המשכל שלו השתנתה פתאום, בתוך כמה חודשים? מה קרה בינתיים? זה אותו בחור! איך הוא עכשיו לומד ומצליח? הרי לא השתנה אצלו דבר!

אלא שדבר אחד כן השתנה - באוניברסיטה הוא רצה להצליח, כי הוא הבין שהוא לומד מקצוע, ואם לא יצליח, הוא לא יעבור את הבחינות. מה שאין כן בישיבה, אדם מרגיש נינוח, דבר לא דוחק בו, ובין שילמד ובין שלא ילמד, השנים יחלפו להן...

פניני חיים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

אבל זה לא הגיוני!

כבר הפך להיות חלק מגופו. מני התפרץ: "בדיוק הרב, לזה התכוונתי. הלך עליי", והרב המשיך: "אבל הרב דרוקמן למד אותנו שהתשובה בכלל לא פועלת בצורה הגיונית. הבורא יתברך-שמו כל כך רוצה שבניו יחזרו אליו בתשובה, שהוא מאפשר דברים לא הגיוניים. למרות שכבר נעשתה העברה ואי אפשר להחזיר אחורה את מה שקרה – הבורא מוחק את העבר הרע כאלו הוא בכלל לא קרה ומתחילים מחדש! ואפילו יותר מזה, מספיק שהאדם רק חשב בלבו על שפור דרכיו – וכבר הבורא מחשיב את זה כחזרה בתשובה". מני התקשה לעכל: "אבל הרב זה לא הגיוני. לא הגיוני שמשוהו שבאמת ארע בעבר כאלו לא קרה – וגם לא הגיוני שמחשבה של אדם בתוך עצמו תוכל למחק מעשים נוראים שנעשו במציאות?". הרב יוסי ענה בשלווה: "אתה צודק. זה לא הגיוני – אבל זה חסד התשובה. מתנה שכלל לא הגיונית לפי הכללים הרגילים, אלא יש לה כללים משלה! כמה ה' אוהב אותי!".

הדברים של הרב נסכו במני כחות מחדשים. מבטו של מני השתנה, ידו הייתה מנחת בתוך ידו של הרב יוסי והוא החל לדמם מהתרגשות. "תודה רבה הרב, אז יש לי סכוי לשנות את דרכי. אני מבין שבאמת ה' יסכים לקבל אותי, למרות העבר הקשה לי. אפשר את מספר הטלפון שלך למקרה שיהיו שאלות נוספות?". מני החל להיות בקשר רצוף עם הרב יוסי, הגיע אליו לשבתות והתקדם צעד אחר צעד, עד שנעשה בעל תשובה גמור והכל בזכות האמונה בכחה המיוחד של התשובה.

"הרב, אני חייב לשאל אותך שאלה. אפשר?", פנה איש זר לרב יוסי שישב ולמד בבית הכנסת. הרב יוסי הזמין אותו לשבת לידו והאיש הציג את עצמו והחל לדבר: "קוראים לי מני. הגעתי מבית שאינו שומר מצוות. כל חיי עשיתי את העברות הכי נוראיות שאתה יכול לדמין. המטבח בביתנו לא היה כשר, בכל שבת נסענו לבלות עם החברים וקשה לספר את מספר הפעמים שלקחתי מהמכלת דברים בלי לשלם".

הרב יוסי ראה את פניו המיסרות של מני ושאל: "אז מה מביא אותך לפה?". מני הסביר: "פגשתי בצבא חברים דתיים ומאד התרשמתי מהם ומההתנהגות שלהם והחלטתי שאני רוצה להיות כמותם. דברתי אתם, אבל עכשו אני מבין שזה מאחר מדי ואין לי אפשרות להשתנות".

הרב יוסי התפלל: "למה אתה חושב כך? מה מפריע לך להשתנות?". מני הסביר: "העבר שלי תוקע אותי! כשהם למדו אותי כמה חשובה השבת וכמה נורא לחלל אותה, וכמה זה חמור לאכול אכל טרף ואיזה נזק נעשה לנפש שלי – אני מבין שזה כבר אבוד! עשיתי מעשים נוראיים, והמעשה כבר נעשה, הנפש שלי כבר מקלקלת. אין לי תקנה", אמר מני בבכי.

"ועל פלא התשובה, הם דברו אתך?", שאל הרב יוסי ומני חכה שהרב יסביר את דבריו: "אני מבין את הכאב שלך, אבל יש לך טעות. אתה חושב שלחזור בתשובה זה משהו הגיוני – ואם זה כך, אז באמת איך אפשר לבטל חלול שבת שכבר נעשה? ואיך אפשר לשנות את האדם שהבשר הטרף שאכל

תלמידים גספרים

בשביל מה חכה הרב 3 שעות?

היינו קבוצת חילים תלמידים של הרב, והרב היה אמור לבוא אלינו לחצב בעזה להעביר לנו שיעור קצר לפני ראש השנה. אך בערב לפני שהרב היה אמור לבוא הגיע מחבל ונסה לחדר לחצב, אחרי קרב קצר המחבל חסל וכל כוחותנו שבו בשלום ברוח השם. בעקבות ארועי הלילה, בבקר כשהרב רצה להגיע הדרכים היו סגורות והרב חכה כשלוש שעות בשביל להגיע אלינו! כשהרב נכנס הוא הסתכל עלינו ואמר שאין זמן להעביר שיעור, אבל הוא בא לומר לנו שנה טובה. וכך היה הרב אמר שנה טובה לחץ את ידינו וחזר. הרב בלה את כל הבקר במחסום ובדרכים רק כדי לומר לתלמידים שנה טובה!

יש לכם סיפור אישי
או הרב דרוקמן שתרו
אפרסם בפניה?
שלחו לכתובת האימייל:
amirbrow@gmail.com
הפרסום נתון לשיקול דעת המערכת

